Dwugodzinna lekcja języka polskiego w klasie czwartej

Temat - „Ważna rzecz – błędy precz”.

Cele operacyjne:

- uczeń wyrabia w sobie nawyk poprawnego pisania w obrębie reguły ortograficznej z „ rz ”;
- uczeń doskonali umiejętności posługiwania się słownikiem ortograficznym;
- uczeń potrafi pracować samodzielnie i w grupie, dokonać wyboru i oceny wartości.

Metody:

- aktywizujące wszystkich uczniów: czarodziejski cylinder, „Kim jestem?”, kwiatek grupowy, pantomima;
- zajęć praktycznych: ćwiczenia;
- podająca: praca ze słownikiem.

Materiały: 2 czarne cylindry (kapelusze), szary papier, mazaki, słowniki ortograficzne, małe karteczki, klej, blok rysunkowy.

Tok lekcji

I. Część wstępna.

1. Uczniowie kładą na ławkę lub przypinają do bluz swoje identyfikatory, wizytówki, maskotki. Kilkoro chętnych dzieci informuje swoich kolegów, dlaczego dziś mają taki identyfikator.
2. Nauczyciel przypina do tablicy kartki z bloku rysunkowego, na którym zapisano i narysowano rzeczowniki z „ rz” i „sz ” (wyjątki), np.: kałamarz, pszczoła, krzaczek, wrzos, pszenica.

   Uczeń wybiera rzeczownik, którym chce zostać i się przedstawia, np.: „Dzień dobry. Jestem pszczółka Maja. Lubię fruwać po łące, gdzie jest dużo kolorowych kwiatów ”.

II. Wprowadzenie do tematu.

Co będzie tematem lekcji? Ortograficzne „czary mary”.

Klasa podzielona jest na dwie dziewięcioosobowe grupy. Każda grupa podchodzi do wylosowanego cylindra. Uczniowie wyciągają po jednej kartce, na której zapisany jest wyraz lub znak interpunkcyjny.

Pierwszy „czarodziejski cylinder” ma następujące kartki: „błędy”, „uczycie”, „wtedy”, „są”, „niechętnie”, „zeszycie”, „w”, „ , ”, „gdy”, „się”.

Drugi „czarodziejski cylinder” ma kartki: „uważny”, „Jerzego”, „uczeń”, „ , ”, „kolego”, „nie”, „ « jeża » ”, „z”, „ , ”, „zrobi”.

Uczniowie układają w grupach hasła i zapisują je na tablicy.

1. „Błędy wtedy są w zeszycie, gdy niechętnie się uczycie”.
2. „Uważny uczeń, kolego, nie zrobi „jeża” z Jerzego”.

III. Zasadnicza część lekcji.

1. Klasa pracuje w dwóch grupach techniką „kwiatek grupowy”. Na szarym papierze uczniowie rysują koło (środek kwiatka). W sercu kwiatka wpisują „rz”. Każda grupa otrzymuje po 11 wyrazów zapisanych na małych karteczkach. Uczniowie grupują wyrazy wg reguł ortograficznych, tworząc w każdym płatku inną regułę.

   Oto wynik pracy grup:

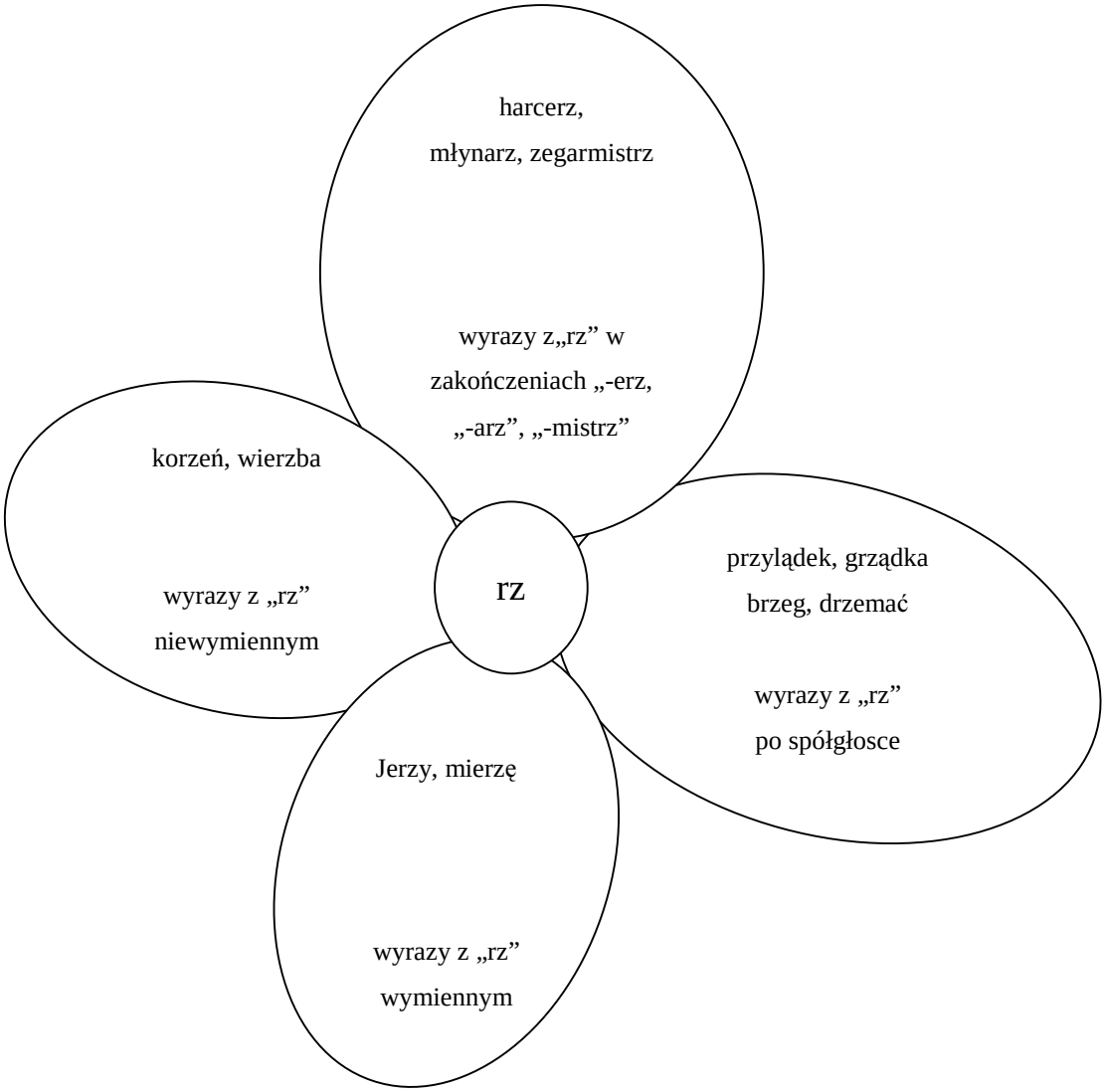

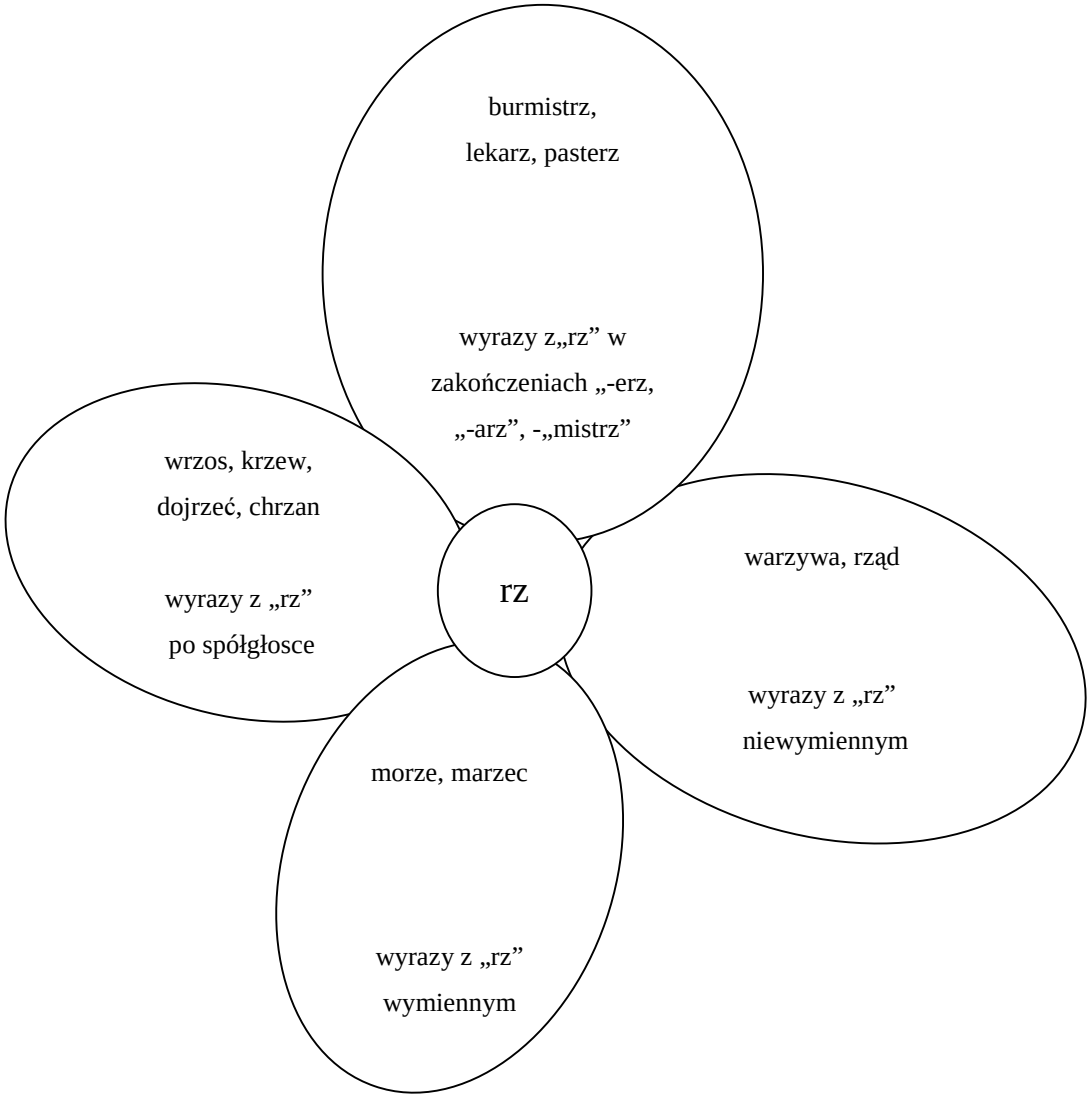

2. Uczniowie próbują ułożyć w swojej grupie zdanie z największą liczbą wyrazów z płatków kwiatka. Następnie ułożone zdanie zapisują na szarym papierze.

   Przykłady:

   „Harcerze rozbili obóz nad brzegiem jeziora, które znajdowało się obok korzenia wierzby na polu młynarza Jerzego.”

   „Marzec to miesiąc, gdy nasz znajomy lekarz sieje w rzędach warzywa i sadzi wrzos.”

3. Wybrane przez grupę dzieci (po dwoje z grupy) wyciągają z cylindra karteczki, na których zapisane są nazwy zawodów. Uczeń przedstawia wylosowany zawód (lekarz, piekarz, malarz, stolarz) w pantomimie, a pozostali odgadują, co to za zawód.

4. Nauczyciel przyczepia do tablicy napisane na kartkach z bloku technicznego pojedyncze wyrazy, z których uczniowie układają rymowany dwuwiersz. Dla ułatwienia można przyczepić jeden czy dwa wyrazy we właściwej kolejności.

   Wynik pracy:

   „Chcesz błędów unikać zaglądaj do słownika”

5. Praca ze słownikiem ortograficznym - utrwalenie wyjątków. Uczniowie pracują w czterech grupach. Ten, kto pierwszy znajdzie dany wyraz, wpisuje go do krzyżówki narysowanej na szarym papierze.

		P	S	Z	C	Z	O	Ł	A			
W	Y	K	S	Z	T	A	Ł	C	E	N	I	E
		P	S	Z	E	N	I	C	A			
		K	S	Z	T	A	Ł	T				
		W	S	Z	Ę	D	Z	I	E			

pożyteczny owad

zdobycie wiedzy

zboże, z którego mąki piecze się chleb

inaczej forma

na każdym miejscu

6. Która grupa pierwsza?

   Z każdego pionowego rzędu liter wybierz te, które odpowiadają znaczeniu następujących haseł.

1. Jest niższy od drzewa (krzew)
2. Inaczej warzywa (jarzyny)
3. Ostre warzywo (chrzan)
4. Jest artystą (rzeźbiarz)

A	K	A	K
C	J	D	R
K	T	C	T
G	N	F	Z
E	A	J	L
R	O	H	E
I	R	G	Ź
Z	M	C	N
J	Z	R	B
E	P	I	O
F	Y	E	I
H	R	Z	M
D	N	B	A
B	L	A	R
W	Y	N	Z

IV. Podsumowanie.

Chętni uczniowie odpowiadają na postawione pytania.

1. Czy ortografia to ważny dział języka polskiego?
2. Dlaczego ortografia jest / nie jest ważnym działem języka polskiego?

Nauczyciel ocenia pracę grupy po przeprowadzonej lekcji:

- zróżnicowanie oceny w grupie;
- samoocena uczniów.

V. Zakończenie.

Swobodna wypowiedź uczniów na temat: „Co podobało mi się w lekcji, a co chciał(a)bym zmienić?”

VI. Praca domowa (zróżnicowana).